

УДК 631.362.3

АНАЛІТИКА ВИРОБНИЦТВА ГРЕЧКИ

Харченко С.О., д.т.н., проф., Абдуєв М.М., к.т.н., доц., Хайло С.О.,
Алексєєнко С.І., Назаренко О.А., Княжеченко О.О.

(Харківський національний технічний університет сільського господарства
імені Петра Василенка)

Гречка містить: білки, жири, вуглеводи, кальцій, фосфор, йод, вітаміни В1 і В2, РР, солі заліза, лимонну та яблуневу кислоти. За складом лізину та метіоніну білок гречки перевершує всі круп'яні культури, з характерною високою засвоюваністю - до 78%. Вуглеводів в гречці порівняно мало. Внаслідок цього популярними серед населення є продукти гречана мука та крупа. Важливість кінцевого продукту підкреслює внесення її до складу продуктової корзини.

Загальна площа посівів та виробництво гречки в світі за останні роки має позитивну тенденцію (рис.1). Так, площа посівів складає 3-4 млн.га при виробництві 3-4 млн.т. Основними регіонами з виробництва гречки є Європа (54,7%) та Азія (38,9%). Серед найбільших країн-лідерів виробників гречки слід відмітити Китай, Російська федерація, Україна, Казахстан, США, Польща, Франція (рис.2, 3).

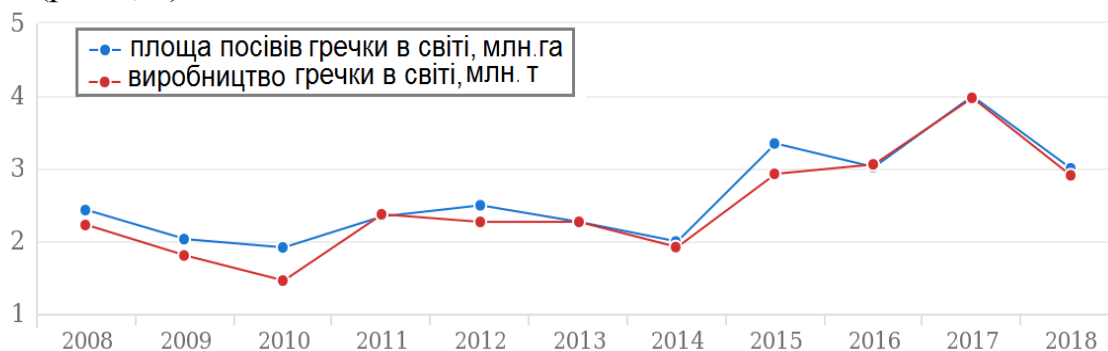

Рисунок 1 – Площа посівів та виробництво гречки в світі

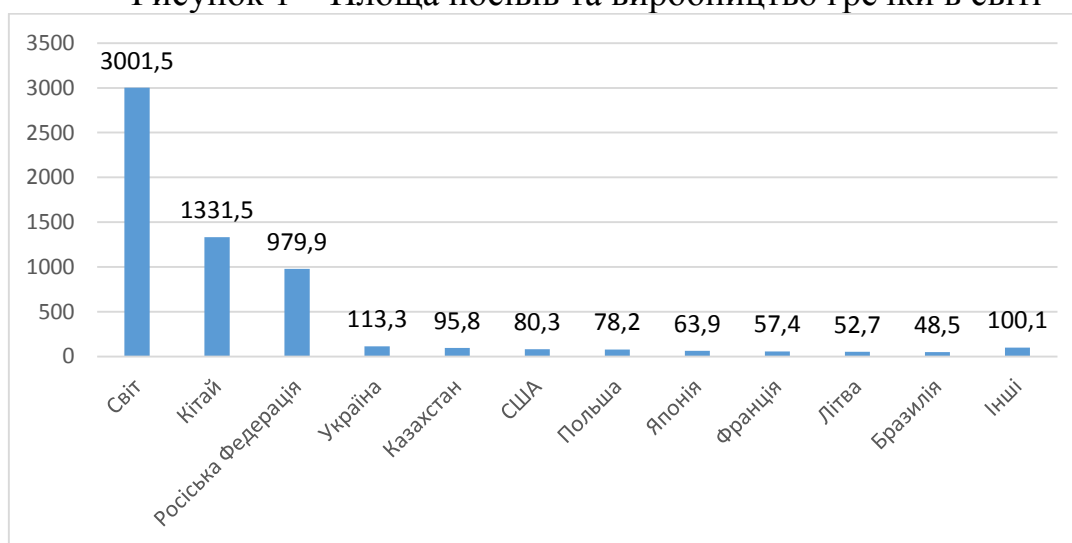

Рисунок 2 – Площа вирощування гречки в світі у 2018 році

Навіть за умови падіння обсягів Україна займає третє (четверте) місце в світі з виробництва гречки (рис.2, 3). Це підкреслює актуальність питань щодо підвищення ефективності післязбиральної обробки гречки.

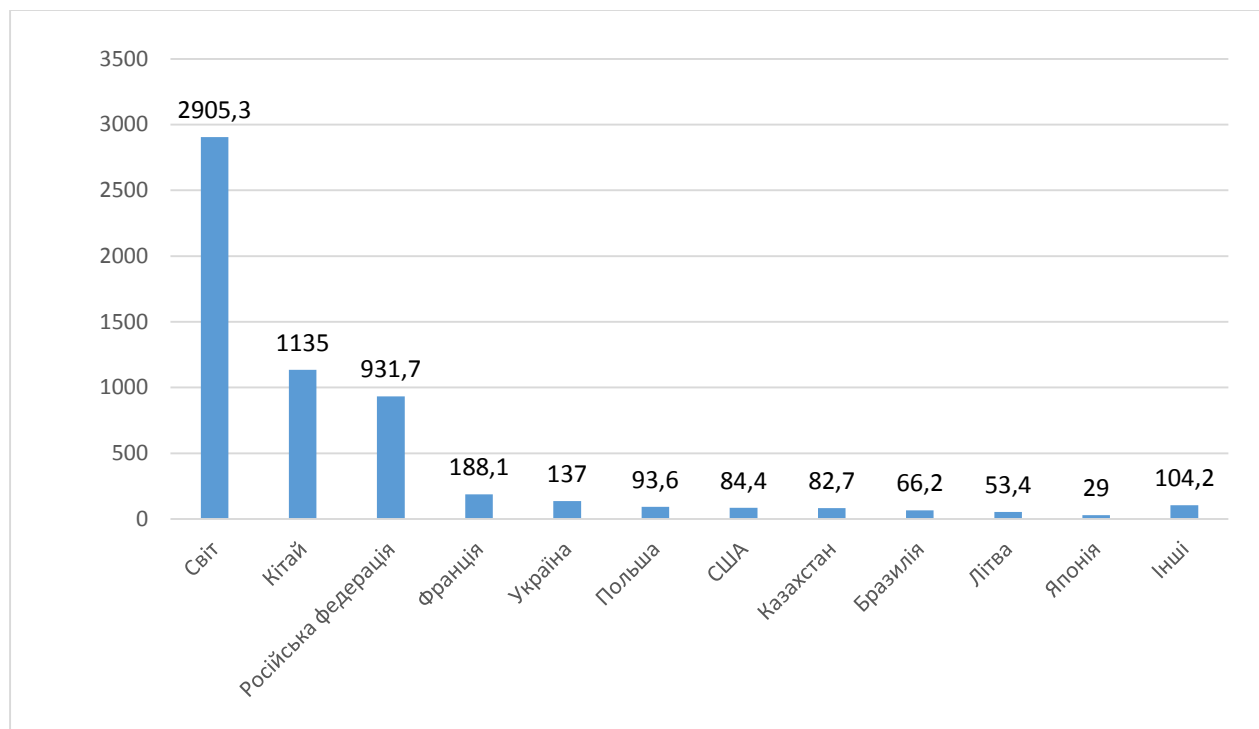

Рисунок 3 – Виробництво гречки в світі у 2018 році, тис.т.

У 2020 році в умовах підвищеного світового попиту на продукти харчування, розповсюдження кризових очікувань в економіці внаслідок пандемії коронавірусу маємо позитивні тенденції щодо споживання, експорту гречки. Щорічне споживання гречки українцями складає 155-180 тис. т.

Площі посіву та виробництво гречки за останні роки знижується (рис.4), але слід зауважити про значну рентабельність та нижній поріг її споживання. Недостача продукту викликає його імпортозаміщення.

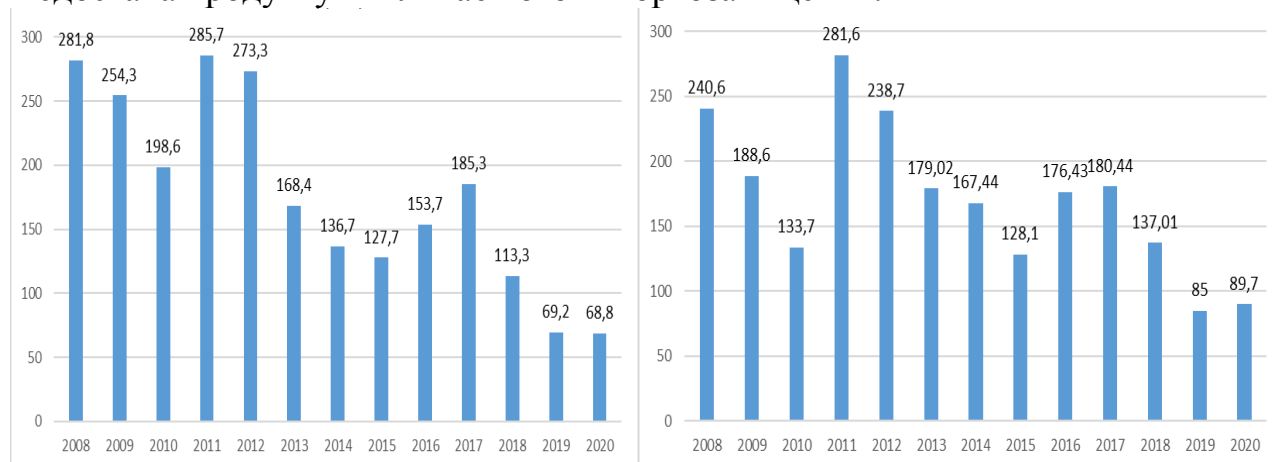

Рисунок 4 – Площа посівів (тис.га) та виробництво (тис.т) гречки в Україні

Висновок. Враховуючи стан виробництва гречки в світі та Україні очевидно, що рівень споживання її в Україні та стан вирощування світі

формують актуальність та рентабельність. Розробка техніко-технологічних засобів інтенсифікації процесів післязбиральної обробки дозволять знизити витрати та поліпшити рентабельність виробництва даної культури.

Список літератури:

1. Рослинництво України. Статистичний збірник. - Київ: Державна служба статистики України, 2019. - 220 с.
2. Харченко С.О. Напрямок в розробці агротехнологій блочно-варіантних систем для господарств різних технологічних рівнів / С.О. Харченко, О.І. Анікеєв, М.О. Циганенко, О.Д. Калюжний, Г.В. Рудницька, В.В. Качанов, О.М. Красноручський, С.А. Чигрина, К.Г. Сировицький, Є.А. Гаєк // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка, Вип. 156, – 2015. с. 174-179.
3. Харченко С.О. Польові дослідження борони-луцильника Дукат-4 з стійками кріплення дисків різної жорсткості / С.О. Харченко, О.І. Анікеєв, М.О. Циганенко, Р.В. Антощенков, В.В. Качанов, О.Д. Калюжний, Є.А. Гаєк, Г.В. Сорокотяга // Інженерія природокористування, № 1, – 2017. – С. 58-62.
4. Kharchenko S.O. Intensification of grain sifting on flat sieves of vibration grain separators - Kharkiv:«Діса, 2017. – 220 p.
5. Харченко, С. А. Построение решения уравнений динамики зерновых смесей на плоских виборорешетах / С.А. Харченко // Конструювання, виробництво та експлуатація сільськогосподарських машин: загальнодерж. міжвід. наук.-техн. зб. - Кіровоград: КНТУ, 2013. - Вип. 43, ч. 2. - С. 287-292.
6. Идентификация скорости прохождения частиц зерновой смеси через отверстия решет вибрационных зерновых сепараторов / Тищенко Л.Н., Харченко С.А. та ін. // Eastern-European Journal of Enterprise Technologies. – X., 2016. –№ 2/7 (80). – С. 63 – 70.
7. Каталог сільськогосподарської техніки. Навчальний посібник / Л.М. Тищенко, В.І. Мельник, С.О. Харченко та інші. – Харків: ХНТУСГ, 2015. - 450 с.
8. Способ повышения эффективности пневмосепарирования зерновых смесей в пневмосепарирующих устройствах / Л.Н. Тищенко, С.А. Харченко, Ю.П. Борщ, М.М. Абдуев // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка, 2014. – 148. – С.150-159.
9. Експлуатація та сервіс техніки. Частина I. Трактори. Навчальний посібник. / С.О. Харченко, О.В. Адамчук, О.І. Анікеєв, К.Г. Сировицький, Є.А.Гаєк, І.С. Тищенко, Д.О. Харченко. За ред. С.О. Харченка. – Х.: ТОВ «Планета-Прінт», 2020. - 140 с.